

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการเผยแพร่คริสตศาสนาขององค์การคริสตศาสนาในประเทศไทย ควบคู่กันนี้วิธีการศึกษาจึงไม่ได้เป็นลักษณะของการพินิจสมมติฐานเชิงตัวเลขแต่อย่างใด แต่เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้อง และเอกสาร ตลอดจนแบบสอบถาม ซึ่งประเด็นสำคัญของการศึกษาอยู่ที่ความเที่ยงตรงของข้อมูล ซึ่งอาจมีผิดพลาดได้จากความไม่เที่ยงตรงของข่าวสารที่ได้รับจากผู้ถูกสัมภาษณ์ หรือเกิดจากการตีความที่ผิดพลาดของผู้วิจัย การระมัดระวังและตรวจสอบข้อมูลถึงความเที่ยงตรง จึงถือเป็นเรื่องสำคัญในการศึกษาเรื่องนี้ของผู้วิจัย

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาให้เห็นสภาพกว้างโดยทั่วไปของแบบแผนการสื่อสารในการเผยแพร่คริสตศาสนาขององค์การคริสตศาสนาทั้งห้าที่มีอยู่ในประเทศไทย ควบคู่กันนี้การสอบถามผู้รู้ก็ถึงแนวความคิดในการเผยแพร่คริสตศาสนา ตลอดจนลักษณะรูปแบบ และแบบแผนการสื่อสารของแต่ละองค์การจึงเป็นที่เอียงคองการให้ข้อมูล ควบคู่กันนี้การสอบถามเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ทั้งหมดจึงเป็นสิ่งไม่จำเป็น นอกจากการสอบถามบางรายเพื่อการตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลเท่านั้น จึงได้เลือกสอบถามสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์การคริสตศาสนาทั้งห้าแห่ง ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเผยแพร่คริสตศาสนาของตนเองโดยคำแทน เป็นหลัก แต่เมื่อผู้วิจัยได้เข้าไปติดต่อขอสัมภาษณ์ผู้นำสูงสุดขององค์การแล้ว บางองค์การผู้นำได้เสนอแนะให้ไปสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบงานด้านการเผยแพร่ศาสนาแทน

ผู้ที่ได้รับการสอบถามสัมภาษณ์เป็นหลักสำหรับการเก็บข้อมูล ลักษณะแบบแผนการสื่อสารในการเผยแพร่ศาสนาในครั้งนี้ได้แก่

1. บาทหลวงแอนโทนี วรบุทร กิจบำรุง
ผู้จัดการโรงพิมพ์อัสสัมชัญ
2. ศาสนาจารย์วิรัช โกยคุลย
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่พระกิตติคุณ
สภาคริสตจักรในประเทศไทย
3. ศาสนาจารย์ คร.จรัญ รัตนบุตร
ประธานกรรมการอำนวยการ
สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย
4. อาจารย์คอน เกรกลอรี
ผู้อำนวยการสื่อมวลชนแบบคิสท์
5. ศาสนาจารย์สมพงษ์ ศรีสวัสดิ์
เลขาธิการสำนักงานมิชชัน
คริสตจักร เซเวนธ์ เดย์ แอคเวนคิสท์

และ ผู้นำองค์กรบางท่านที่ไม่ประสงค์ให้ระบุชื่อ

นอกจากนี้ได้สอบถามสัมภาษณ์ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เผยแพร่คริสตศาสนาจำนวนหนึ่ง และจดหมายสอบถามผู้ที่ถูกระบุภาคหนึ่งถึง

ส่วนการศึกษาลักษณะกระบวนการยอมรับความเชื่อเป็นคริสเตียนนั้น ได้เลือกเอากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ภายใต้การเผยแพร่และดูแลของ คจ.ความหวังกรุง-เทพา ซึ่งเป็นคริสตจักรที่มีจำนวนสมาชิกมากเพียงพอต่อการสุ่มตัวอย่างศึกษา ทั้งยังเป็นคริสตจักรที่มีจำนวนมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย อันมีการเติบโตของคริสตจักรที่เร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับคริสตจักรแห่งอื่น ๆ ในประเทศไทย กล่าวคือ คจ.ความหวังกรุง-เทพา ได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 6 กันยายน 1981 หรือ ปี พ.ศ. 2524 จวบจนระยะเวลา 5 ปี มีจำนวนสมาชิกประมาณ 1,500 คน¹ นอกจากนี้

¹ คริสตจักรความหวังกรุง-เทพา. แนะนำคริสตจักร. (ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์. 1986), หน้า 2.

ยังมีคริสตจักรในเครือข่ายเกิดขึ้นอีก 4 แห่ง ทั่วทุกภาคในประเทศไทย อันได้แก่ คจ.ความหวังเชียงใหม่ คจ.ความหวังพะเยา คจ.ความหวังเลย และ คจ.ความหวังสุราษฎร์ธานี โดย คจ.ความหวังกรุงเทพฯ มีเป้าหมายไว้ว่า จะทำการเผยแพร่ คริสตศาสนาจนสามารถขยายคริสตจักรลู่ออกไปทั่วทุกอำเภอในประเทศไทย จำนวน 685 แห่ง ภายในปี ค.ศ. 2000 หรือ ปี พ.ศ. 2543¹

จำนวนตัวอย่างที่นำมาศึกษา

สมาชิกคริสตจักรความหวังกรุงเทพฯ สุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 จากจำนวนสมาชิกทั้งหมด ประมาณ 1,500 คน (สถิติสมาชิกพฤศจิกายน 2529) เป็นจำนวน 150 คน

ทั้งนี้การสุ่มตัวอย่างข้างต้นมานั้นใช้วิธี Area Sampling

Cluster Sampling อาศัยหลักการแบ่งเขตและสมาชิกและการเผยแพร่ของ คจ.ความหวังกรุงเทพฯ อันถือเกณฑ์ภูมิศาสตร์เป็นตัวแบ่ง ซึ่งได้แก่

เขตเหนือ

ประกอบด้วยพื้นที่เขต นนทบุรี บางเขน คูสิต ปทุมวัน พญาไท พระนคร และ ห้วยขวาง

เขตตะวันออก

ประกอบด้วยพื้นที่เขต บานนาว่า บางกะปิ มีนบุรี ลาดพร้าว สำโรง บางรัก และ พระโขนง

เขตตะวันตก

ประกอบด้วยพื้นที่เขต ภาษีเจริญ หนองแขม บางกอกใหญ่ คลองตัน บางพลัด สัมพันธวงศ์ ธนบุรี ป้อมปราบ และคลองสาน

โดยในแต่ละเขตจะใช้วิธีการสุ่มแบบ Simple Random Sampling ให้ได้จำนวนสมาชิกคริสตจักรความหวังกรุงเทพฯ จำนวนประมาณอัตราร้อยละ 10 ของ

จำนวนสมาชิกในแต่ละเขต และคัดเลือกแบบสอบถามที่เสียหรือไม่สมบูรณ์ออกจนเหลือเพียง 150 คนภายหลัง

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกคริสตจักรความหวังกรุงเทพฯ

สมาชิกคริสตจักรความหวังกรุงเทพฯ ที่ถูกเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คนนี้ พบว่า มีลักษณะดังต่อไปนี้

เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.33) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 42.67) เกินกว่าครึ่งหนึ่งอยู่ในช่วงอายุ 21 ถึง 30 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา (ร้อยละ 42.67) เกือบทั้งหมดเป็นโสด และไม่มีบุตร ประมาณเกือบครึ่งหนึ่งมีอาชีพเป็นนักศึกษา และในจำนวนที่ใกล้เคียงกันเป็นคริสเตียนมานานเกินกว่า 1 ถึง 5 ปี ก่อนจะยอมรับความเชื่อเป็นคริสเตียนครอบครัวของสมาชิกทั้งครอบครัวไม่เคยเป็นคริสเตียนเลยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.33) และในจำนวนร้อยละ 35.33 ซึ่งเป็นจำนวนส่วนใหญ่ ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไปคือ 1 สัปดาห์

การค้นคว้าและการวิจัย

รูปแบบของการค้นคว้านี้เป็นการวิจัยในรูปแบบพรรณนาและพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive & Critical) อีกนัยหนึ่งก็เป็นการวิจัยสำรวจเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาจากการสอบถาม สัมภาษณ์ เอกสาร การเฝ้าสังเกตการณ์ ตลอดจนประสบการณ์ของผู้วิจัยเอง และแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ด้านการสัมภาษณ์เพื่อทราบถึงแนวความคิดและแบบแผนการสื่อสารสอบถามจากผู้และผู้บริหารตามที่ไคร้ระบุไว้ในส่วนที่ว่าคววิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยเตรียมประเด็นในการสอบถามเอาไว้กว้างๆ และสอบถามถึงรายละเอียดระหว่างสนทนา นอกจากนี้ผู้วิจัยเ้สอบถามขอรายละเอียดจากผูปฏิบัติหน้าที่เผยแพร่ รวมทั้งสอบถามจากสมาชิกในคริสตจักร หรือ ภายในองค์กรจำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะผู้ที่ถูกกล่าวหาถึง ถ้าหากอยู่ในต่างจังหวัดเ้ขอข้อมูลด้วยการติดต่อทางจดหมาย

คานการคนควาทาง เอกสารและหนังสือ
ไคทำการ เก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาจาก เอกสารและหนังสือที่ เชาชายถึงกอไปนี้

- รายงานผลการ เเผยแพร
- หนังสือแนะนำคริสตจักร
- หนังสือและ เอกสารคู่มือการ เเผยแพรศาสนา
- หนังสือหลักขอ เชื่อทางศาสนา
- ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ
- และสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการ เเผยแพร

ในการวิจัยพบว่า เอกสารทางคานรายงานผลการ เเผยแพรมีผู้น้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลายแห่งไมไคเก็บข้อมูลลักษณะวิธีการคานเนินการ เเผยแพรศาสนา และลักษณะประ เเมินผลไว้ในรายงานเลข องค์การบางแห่งไม่มีข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการคานเนินงานขององค์การสมาชิกในรูปเอกสาร เก็บรวบรวมไว้ในสวนกลางแมแคนอย จึงทำให้การคนควาเอกสารทางคานนี้เป็นไปไคยาก

นอกจากนี้ เอกสารคู่มือการ เเผยแพรศาสนา พบว่าบางแห่งถือ เป็นความลับหามนำออกนอกสวนที่ไคยเค็ชขาด หามเเผยแพรแกบุคคลภายนอก และหามทำสำเนาแจกจ่ายบุคคลภายนอก การศึกษาเอกสารคู่มือการ เเผยแพรจึงทำไคเท่าที่มีจำหน่ายในรานหนังสือคริสเตียน และผู้นำบางองค์การให้หียบืม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สวนที่ทำการศึกษา เปรียบเทียบคุณลักษณะกระบวนการยอมรับความ เชื่อ บพบาทของสื่อในชั้นคองต่าง ๆ ของกระบวนการ ตลอดจนลักษณะของผู้นำในการ คัดสินใจยอมรับความ เชื่อ ไคใช้แบบสอบถามซึ่งไคแสดงไว้แล้วในภาคผนวก ซึ่ง แบบสอบถามนี้แบ่งออกไคเป็น ๘ สวนใหญ่ ๆ ดังนี้

- ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- ความรู้พื้นฐานในคริสตศาสนา
- ความเชื่อพื้นฐาน
- ทศนคติของคริสเตียน
- การตัดสินใจยอมรับความเชื่อเป็นคริสเตียน
- ลักษณะการดำเนินชีวิตคริสเตียน
- ลักษณะของผู้นำในการตัดสินใจยอมรับความเชื่อ
- และ บทบาทของสื่อในแต่ละขั้นตอน

สำหรับแบบสอบถามในส่วนที่เป็นแบบทดสอบความรู้พื้นฐาน และ ทศนคติของคริสเตียนนั้นได้ใช้แบบทดสอบที่จัดสร้างขึ้นโดย วิทโก โชการ์ค บูรวมงาน ในการวิจัยของเอง เกิด ส่วนแบบสอบถามในส่วนที่วัดความเชื่อพื้นฐานและ ลักษณะการดำเนินชีวิตคริสเตียน ใช้แบบทดสอบที่จัดสร้างขึ้นโดย เจมส์ เอช. เอง เกิด ซึ่ง เป็นผู้เสนอรูปแบบกระบวนการยอมรับความเชื่อเอง

เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุดก่อนจะออกแบบ สอบถามจริง ได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดสอบก่อน (Pretest) โดยทำการ ทดสอบกับคริสเตียนจำนวน 7 คนในสมาคมนักเรียนนักศึกษาคริสเตียนแห่งประเทศไทย เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2529 เมื่อนำมาปรับปรุงแล้ว ได้นำไปทดสอบกับสมาชิก คริสตจักรแสงสว่างจำนวน 10 คน ในวันที่ 5 ตุลาคม 2529 และทำการตรวจสอบ แก้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แบบสอบถามใช้ได้อย่างถูกต้องจึงได้นำไปทดสอบกับ สมาชิกคริสตจักรสะพานเหลืองจำนวน 10 คน ในวันที่ 12 ตุลาคม 2529 และ เมื่อพบว่าแบบสอบถามสามารถใช้งานได้จึงได้ออกแบบสอบถามจริงนำไปสอบ ถามสมาชิกคริสตจักรความหวังกรุงเทพฯ

นอกเหนือจากนี้ ได้ใช้การสังเกตการณ์และประสบการณ์ของผู้วิจัย เขาทำการศึกษารวมทั้งร่วมอยู่ในกิจกรรมเผยแพร่ว่าง

การวิเคราะห์

ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณาโดยนำทฤษฎีประกอบการวิเคราะห์
และใช้สถิติเชิงบรรยายโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานในการแยกประเภท และแสดงค่า
ร้อยละ ทั้งนี้โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป dBASE III PLUS ช่วยในการประมวล
ผล